

STAVANGER KOMMUNE

Oppvekst og levekår
Levekår

Postadr.: Postboks 8001, 4068 Stavanger
Besøksadr.: Ny Olavskleiv 6
Telefon: 04005. Faks: 51507046
E-post: postmottak.ekonomi@stavanger.kommune.no
www.stavanger.kommune.no
Org.nr. NO 964 965 226

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

DERES REFERANSE	VÅR REFERANSE	ARKIVNR.	JOURNALNR.	DATO
	IHB-10/10592	F60 &13	3677/11	18.01.2011

HØRINGSSVAR MED PROTOKOLL - STOLTENBERGUTVALGETS RAPPORT OM NARKOTIKA

Stavanger kommune viser til brev fra Helse- og omsorgsdepartementet datert 5. oktober 2010 om høring – Stoltenbergutvalget: Rapport om narkotika, og til Stavanger kommunes brev datert 6. januar 2011. I sistnevnte oversendte Stavanger kommune sin foreløpige høringsuttalelse før politisk behandling og oppga at formannskapetets vedtak ville bli ettersendt.

Stavanger formannskap vedtok 13. januar 2011 følgende:

Stavanger kommune støtter utvalgets mindretall, og vil fraråde et slikt forsøksprosjekt med utdeling av heroin.

De to siste avsnittene i høringsuttalelsen til Forslag 22 [...] utgår og erstattes med "Stavanger kommune vil derfor ikke anbefale å åpne for et forsøksprosjekt der behandling med heroin inkluderes.

Stavanger kommunes endelige høringsuttalelse til Stoltenbergutvalget: Rapport om narkotika er i sin helhet gjengitt nedenfor.

Stavanger kommunes høringsuttalelse

Stavanger kommune mener det er positivt at utvalget tilstreber en helhetlig flyt i oppfølging av rusmiddelmissbrukere og slutter seg til flere av forslagene i rapporten. Som en generell kommentar vil Stavanger kommune påpeke at eventuelle nye oppgaver på rusfeltet som blir lagt til kommunen, må finansieres fullt ut. En modell med MO-senter, som skissert i rapporten, bør utredes nærmere for økonomiske konsekvenser for kommunene og helseforetakene.

Forslag i rapporten som støttes fullt ut eller som åpenbart gjelder andre enheter enn kommunen(e), kommenteres ikke i høringsuttalelsen. Der kommunen har kommentarer til forslag, nevnes først forslaget, og deretter følger kommentaren.

Forslag 1: Engasjer nettsider, bloggere og nettsamfunn til et felles løft mot narkotika.

Forslag 2: Knytt internettmobilisering sammen med holdningsarbeid i skolen.

Forslag 8: Prioriter midler til forskning om hvilke forebyggingstiltak som gir best resultater.

Tiltak eller holdningskampanjer som beskrevet i forslag 1 og 2 bør være basert på studier og forskning om kunnskapsbasert forebygging, og Stavanger kommune støtter derfor forslag 8. Dersom tiltak skal inn i skolen, bør dette forankres i nasjonal læreplan.

Forslag 3: Tilby avtaler om oppfølging som alternativ til påtale og anmerkning i strafferegisteret.

Forslag 4: Etabler tverrfaglige nemnder som vurderer tiltak for personer som pågripes for bruk og besittelse av narkotika.

Stavanger kommune støtter forslag 3 og 4. Som ett eksempel på alternativ reaksjonsform og samarbeidsmodell vil Stavanger kommune peke på prosjektet "Ta Hys". Stavanger er en av fire kommuner som har prøvd ut oppfølgingsteam/ "Ta Hys" for ungdom 15-18 år, noe som har vist overveldende positive resultater. I "Ta Hys" får ungdommer, som blir tatt for bruk eller besittelse av narkotika, påtaleunntatelse med særvilkår. Vilkårene kan være fritidstiltak, skoletiltak, veiledning til familien, avlegge urinprøver eller behandling. Tiltak foreslås i ansvargruppe med ungdommen selv, foresatte, politi, hjelpeapparat og ungdomskoordinator, mens jurist i politiet tar den endelige avgjørelsen. Ungdommen unngår å få dette på rullebladet dersom han/hun ikke begår ny kriminalitet i løpet av to år.

Forslag 5: Videreutvikle sprøyteromsordningen til å bli lavterskel brukersteder med helsetilbud og oppfølging.

Stavanger kommune er positiv til at det utvikles lavterskel helsetilbud. Stavanger kommune har god erfaring med å gi lavterskel helsehjelp til rusmiddelmissbrukere ved Helsestasjon for rusmiddelmissbrukere. Helsestasjonen er fast bemannet med helsesøster og sykepleier/vernepleier i åpningstiden og leger til stede på et fast tidspunkt ukentlig. Helsestasjonen var i 2009 besøkt av 173 personer, og antallet henvendelser var 1 632. Det ble delt ut 3 583 sprøytepakker (i alt 35 830 sprøyter), og det ble levert inn 1 363 bokser med brukte sprøytespisser (hver boks tar 24 spisser) og 343 bøtter til brukte sprøyter. Stavanger kommune er skeptisk til å legge til rette for ulovlig virksomhet, og helsestasjonen legger da heller ikke til rette for at det kan settes sprøyter i lokalene.

Stavanger kommune har ikke et tilsvarende rusmiljø som "Plata" i Oslo eller Nygårdsparken i Bergen. Oversikt over antall overdoser og dødsfall som følge av overdoser viser også at Stavanger har lave tall sammenliknet med andre (stor-)byer. Det er viktig å gi helsehjelp til rusmiddelmissbrukere med helseplager og som ikke henvender seg på vanlig måte til andre i hjelpeapparatet, men Stavanger kommune opplever ikke at kommunen er i behov av et sprøyterom for å nå denne gruppen brukere.

Forslag 9: Etabler mottaks- og oppfølgingsentre over hele landet (MO senter)

Forslag 11: Åpne egne ungdomsmottak som del av MO sentrene.

Forslag 12: Sikre god informasjon og tett kontakt med pårørende.

Forslag 13: Samle økonomisk og faglig ansvar for mottak, behandling og langsiktig oppfølging på ett forvaltningsnivå.

Stavanger kommune støtter de grunnleggende idéene som ligger i å etablere MO-sentre: å sikre rask tilgang til hjelp og samle mottak, behandling og langsiktig individuell oppfølging i ett kompetent tverrfaglig miljø. Stavanger kommune mener MO-sentrene må ha bredt kommunalt ansvar som sin modell for forankring.

Samhandlingsreformen har som en grunnleggende innfallsvinkel at brukerne skal få bedre behandling der de bor. Det legges opp til en oppgaveforskyvning fra spesialisthelsetjeneste til kommunehelsetjeneste. Tanken er at kommunene har nærhet til sine brukere, og at de derigjennom kan yte gode, tilrettelagte og sammenhengende tjenester. I ny Nasjonal helse- og omsorgsplan (2011-2015) og ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester skisseres elementer som skal bidra til gjennomføringen av samhandlingsreformen. I forslaget til ny kommunal helse- og omsorgslov tydeliggjøres kommunens overordnede ansvar for helse- og omsorgstjenester som et "sørge-for-ansvar". Stavanger kommune er positiv til dette forslaget, og er av den grunn skeptisk til forslag som kan svekke intensjonene i samhandlingsreformen. Stavanger kommune mener på denne bakgrunn at ansvaret for MO-sentrene må plasseres hos kommunene.

Kommunen oppfatter det som problematisk å avgrense bruken av MO-sentre til én brukergruppe. Slik forslaget foreligger, omfatter det eksempelvis ikke personer med alkoholmisbruk, og dette innebærer at kommunen(e) likevel må ha sikre høy kompetanse på rus og avhengighetsproblematikk utenfor MO-sentrene og i kommunens tjenesteapparat. Det er sannsynligvis flere likheter enn ulikheter mellom alkohol- og narkotikaavhengighet, og kommunen vil anbefale å samle hele fagmiljøet slik at MO-sentrene også omfatter alkoholmisbrukere/andre typer rusmiddelavhengighet.

Stavanger kommune er enig i at det er viktig å skille unge misbrukere som gjerne har en kortere ruserfaring fra eldre rusmiddelavhengige med lengre ruserfaring. Stavanger kommune har allerede etablert tiltaket K46, et samarbeidsprosjekt mellom Stavanger, Randaberg og Sola kommuner og Helse Stavanger HF, der målgruppen er unge 17-25 år med rusproblemer og deres pårørende. K46 tilbyr både lavterskel råd og veiledning, diverse gruppetilbud, vurdering av spesialisthelsetjeneste, oppfølging og døgnplass til personer som venter på behandling, og kan ses på som et MO-senter for ungdom.

Forslag 14: Gjør en trygg bosituasjon til en del av behandlingen.

Stavanger kommune er enig i at bolig står sentralt i arbeidet rundt rusmiddelavhengige. Stavanger kommune reagerer imidlertid på formuleringen om at hybelhus eller bolig hvor beboere eksponeres for rus "...bør avskaffes og erstattes med varige boliger". Stavanger kommune ser det som viktig å ha et variert botilbud for rusmiddelavhengige. Kommunen satser på en trappetrinnsmodell der hybelhus er på et lavt trinn. Med et variert botilbud er målet at type bolig kan endres etter hvert som ønsker og boevne endres hos den rusmiddelavhengige. Kommunen er bevisst på bruken av de ulike typene bosted, inkludert hybelhus, og definerer ikke hybelhus som varige boliger. I tillegg er det sentralt at beboerne får oppfølging etter individuelle behov, og hybelhus må ha (og har) bemanning.

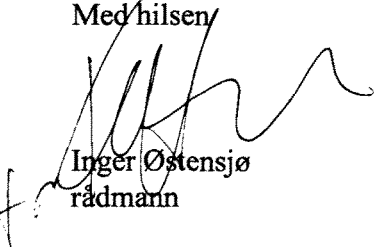
Forslag 22: Åpne for et tidsbegrenset forsøksprosjekt der behandling med heroin inkluderes i LAR.

Stavanger kommune støtter utvalgets mindretall, og vil fraråde et slikt forsøksprosjekt med utdeling av heroin.

I fagmiljøene som følger opp rusmiddelmissbrukere i Stavanger kommune, er det skepsis i forhold til å åpne for heroin. Man frykter at de strenge inntakskriteriene som blir forespeilet ved et eventuelt forsøksprosjekt, blir liberalisert, slik som man har erfart med inntakskriteriene til LAR. Det kan diskuteres om midlene prioriteres rett ved å trappe opp behandling med legemidler når man alternativt kunne satset mer på behandling uten legemidler, blant annet flere institusjonsplasser, tettere oppfølging i bolig og flere tilpassede aktivitetstilbud. Signaleffekten til andre rusmiddelmissbrukere ved å gi heroin på resept bør heller ikke undervurderes.

Stavanger kommune vil derfor ikke anbefale å åpne for et forsøksprosjekt der behandling med heroin inkluderes.

Med hilsen

Inger Østensjø
rådmann

Per Haart
direktør

Ingvild Hauge Byberg
saksbehandler

Saksprotokoll

Oppvekst og levekår

Postadr.: Postboks 8001, 4068 Stavanger
Besøksadr.: Ny Olavskleiv 6
Telefon: 04005. Faks: 51507046
E-post: postmottak.ekonomi@stavanger.kommune.no
www.stavanger.kommune.no
Org.nr. NO 964 965 226

REFERANSE	ARKIVNR.	JOURNALNR.	DATO
IHB-10/10592	F60 &13	2700/11	14.01.2011

Utvalg: Stavanger formannskap
Møtedato: 13.01.2011
Sak: 11/11

Resultat: Dissens

Arkivsak: 10/10592
HØRING - STOLTENBERGUTVALGET: RAPPORT OM NARKOTIKA

Behandling:

Bjørg Tysdal Moe (KrF) fremmet følgende endringsforslag på vegne av KrF, H, Ap, Sp:

”Stavanger kommune støtter utvalgets mindretall, og vil fraråde et slikt forsøksprosjekt med utdeling av heroin.

De to siste avsnittene i høringsuttalelsen til Forslag 22 (s.218) utgår og erstattes med ”Stavanger kommune vil derfor ikke anbefale å åpne for et forsøksprosjekt der behandling med heroin inkluderes.”

Kjell Tjosevik (Frp) fremmet følgende tilleggsforslag:

”Det opprettes sprøyterom i Stavanger etter modell i Oslo. Det forutsettes at finansieringen dekkes av statlige midler.”

Votering:

Endringsforslaget på vegne av KrF, H, Ap, Sp ble vedtatt med 13 stemmer (H, KrF, Ap, Sp)

Gjeldende innstilling fikk 6 stemmer (Frp, V, SV)

Frp's tilleggsforslag fikk 3 stemmer.(Frp)

Formannskapetets flertallsvedtak:

Stavanger kommune støtter utvalgets mindretall, og vil fraråde et slikt forsøksprosjekt med utdeling av heroin.

De to siste avsnittene i høringsuttalelsen til Forslag 22 (s.218) utgår og erstattes med "Stavanger kommune vil derfor ikke anbefale å åpne for et forsøksprosjekt der behandling med heroin inkluderes.

STAVANGER KOMMUNE

Oppvekst og levekår
Levekår

Postadr.: Postboks 8001, 4068 Stavanger
Besøksadr.: Ny Olavskleiv 6
Telefon: 04005. Faks: 51507046
E-post: postmottak.ekonomi@stavanger.kommune.no
www.stavanger.kommune.no
Org.nr. NO 964 965 226

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

DERES REFERANSE	VÅR REFERANSE	ARKIVNR.	JOURNALNR.	DATO
	IHB-10/10592	F60 & 13	999/11	06.01.2011

HØRINGSSVAR - STOLTENBERGUTVALGETS RAPPORT OM NARKOTIKA

Stavanger kommune viser til brev fra Helse- og omsorgsdepartementet datert 5. oktober 2010 om høring – Stoltenbergutvalget: Rapport om narkotika.

På grunn av kort høringsfrist har det ikke vært mulig å behandle høringsuttalelsen som del av den ordinære politiske saksgangen før årsskiftet. Stavanger kommune behandler uttalelsen i ekstraordinært møte i kommunalstyret for levekår 7. januar og i ordinært møte i formannskapet 13. januar 2011.

I dette brevet foreligger Stavanger kommunes høringsuttalelse slik den går til politisk behandling. Formannskapetets vedtak vil bli ettersendt til Helse- og omsorgsdepartementet når saksprotokollen foreligger.

Stavanger kommunes høringsuttalelse

Stavanger kommune mener det er positivt at utvalget tilstreber en helhetlig flyt i oppfølging av rusmiddelmissbrukere og slutter seg til flere av forslagene i rapporten. Som en generell kommentar vil Stavanger kommune påpeke at eventuelle nye oppgaver på rusfeltet som blir lagt til kommunen, må finansieres fullt ut. En modell med MO-senter, som skissert i rapporten, bør utredes nærmere for økonomiske konsekvenser for kommunene og helseforetakene.

Forslag i rapporten som støttes fullt ut eller som åpenbart gjelder andre enheter enn kommunen(e), kommenteres ikke i høringsuttalelsen. Der kommunen har kommentarer til forslag, nevnes først forslaget, og deretter følger kommentaren.

Forslag 1: Engasjer nettsider, bloggere og nettsamfunn til et felles løft mot narkotika.

Forslag 2: Knytt internettmobilisering sammen med holdningsarbeid i skolen.

Forslag 8: Prioriter midler til forskning om hvilke forebyggingstiltak som gir best resultater.

Tiltak eller holdningskampanjer som beskrevet i forslag 1 og 2 bør være basert på studier og forskning om kunnskapsbasert forebygging, og Stavanger kommune støtter derfor forslag 8. Dersom tiltak skal inn i skolen, bør dette forankres i nasjonal læreplan.

Forslag 3: Tilby avtaler om oppfølging som alternativ til påtale og anmerkning i strafferegisteret.

Forslag 4: Etabler tverrfaglige nemnder som vurderer tiltak for personer som pågripes for bruk og besittelse av narkotika.

Stavanger kommune støtter forslag 3 og 4. Som ett eksempel på alternativ reaksjonsform og samarbeidsmodell vil Stavanger kommune peke på prosjektet "Ta Hys". Stavanger er en av fire kommuner som har prøvd ut oppfølgingsteam/ "Ta Hys" for ungdom 15-18 år, noe som har vist overveldende positive resultater. I "Ta Hys" får ungdommer, som blir tatt for bruk eller besittelse av narkotika, påtaleunntatelse med særvilkår. Vilkårene kan være fritidstiltak, skoletiltak, veiledning til familien, avlegge urinprøver eller behandling. Tiltak foreslås i ansvargruppe med ungdommen selv, foresatte, politi, hjelpeapparat og ungdomskoordinator, mens jurist i politiet tar den endelige avgjørelsen. Ungdommen unngår å få dette på rullebladet dersom han/hun ikke begår ny kriminalitet i løpet av to år.

Forslag 5: Videreutvikle sprøyteromsordningen til å bli lavterskel brukersteder med helsetilbud og oppfølging.

Stavanger kommune er positiv til at det utvikles lavterskel helsetilbud. Stavanger kommune har god erfaring med å gi lavterskel helsehjelp til rusmiddelmissbrukere ved Helsestasjon for rusmiddelmissbrukere. Helsestasjonen er fast bemannet med helsesøster og sykepleier/vernepleier i åpningstiden og leger til stede på et fast tidspunkt ukentlig. Helsestasjonen var i 2009 besøkt av 173 personer, og antallet henvendelser var 1 632. Det ble delt ut 3 583 sprøytepakker (i alt 35 830 sprøyter), og det ble levert inn 1 363 bokser med brukte sprøytespisser (hver boks tar 24 spisser) og 343 bøtter til brukte sprøyter. Stavanger kommune er skeptisk til å legge til rette for ulovlig virksomhet, og helsestasjonen legger da heller ikke til rette for at det kan settes sprøyter i lokalene.

Stavanger kommune har ikke et tilsvarende rusmiljø som "Plata" i Oslo eller Nygårdsparken i Bergen. Oversikt over antall overdoser og dødsfall som følge av overdoser viser også at Stavanger har lave tall sammenliknet med andre (stor-)byer. Det er viktig å gi helsehjelp til rusmiddelmissbrukere med helseplager og som ikke henvender seg på vanlig måte til andre i hjelpeapparatet, men Stavanger kommune opplever ikke at kommunen er i behov av et sprøyterom for å nå denne gruppen brukere.

Forslag 9: Etabler mottaks- og oppfølgingssentre over hele landet (MO senter)

Forslag 11: Åpne egne ungdomsmottak som del av MO sentrene.

Forslag 12: Sikre god informasjon og tett kontakt med pårørende.

Forslag 13: Samle økonomisk og faglig ansvar for mottak, behandling og langsiktig oppfølging på ett forvaltningsnivå.

Stavanger kommune støtter de grunnleggende idéene som ligger i å etablere MO-sentre: å sikre rask tilgang til hjelp og samle mottak, behandling og langsiktig individuell oppfølging i ett kompetent tverrfaglig miljø. Stavanger kommune mener MO-sentrene må ha bredt kommunalt ansvar som sin modell for forankring.

Samhandlingsreformen har som en grunnleggende innfallsvinkel at brukerne skal få bedre behandling der de bor. Det legges opp til en oppgaveforskyvning fra spesialisthelsetjeneste til kommunehelsetjeneste. Tanken er at kommunene har nærhet til sine brukere, og at de derigjennom kan yte gode, tilrettelagte og sammenhengende tjenester. I ny Nasjonal helse- og omsorgsplan (2011-2015) og ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester skisseres elementer som skal bidra til gjennomføringen av samhandlingsreformen. I forslaget til ny kommunal helse- og omsorgslov tydeliggjøres kommunens overordnede ansvar for helse- og omsorgstjenester som et "sørge-for-ansvar". Stavanger kommune er positiv til dette forslaget, og er av den grunn skeptisk til forslag som kan svekke intensjonene i samhandlingsreformen. Stavanger kommune mener på denne bakgrunn at ansvaret for MO-sentrene må plasseres hos kommunene.

Kommunen oppfatter det som problematisk å avgrense bruken av MO-sentre til én brukergruppe. Slik forslaget foreligger, omfatter det eksempelvis ikke personer med alkoholmisbruk, og dette innebærer at kommunen(e) likevel må ha sikre høy kompetanse på rus og avhengighetsproblematikk utenfor MO-sentrene og i kommunens tjenesteapparat. Det er sannsynligvis flere likheter enn ulikheter mellom alkohol- og narkotikaavhengighet, og kommunen vil anbefale å samle hele fagmiljøet slik at MO-sentrene også omfatter alkoholmisbrukere/andre typer rusmiddelavhengighet.

Stavanger kommune er enig i at det er viktig å skille unge misbrukere som gjerne har en kortere ruserfaring fra eldre rusmiddelavhengige med lengre ruserfaring. Stavanger kommune har allerede etablert tiltaket K46, et samarbeidsprosjekt mellom Stavanger, Randaberg og Sola kommuner og Helse Stavanger HF, der målgruppen er unge 17-25 år med rusproblemer og deres pårørende. K46 tilbyr både lavterskel råd og veiledning, diverse gruppetilbud, vurdering av spesialisthelsetjeneste, oppfølging og døgnplass til personer som venter på behandling, og kan ses på som et MO-senter for ungdom.

Forslag 14: Gjør en trygg bosituasjon til en del av behandlingen.

Stavanger kommune er enig i at bolig står sentralt i arbeidet rundt rusmiddelavhengige. Stavanger kommune reagerer imidlertid på formuleringen om at hybelhus eller bolig hvor beboere eksponeres for rus "...bør avskaffes og erstattes med varige boliger". Stavanger kommune ser det som viktig å ha et variert botilbud for rusmiddelavhengige. Kommunen satser på en trappetrinnsmodell der hybelhus er på et lavt trinn. Med et variert botilbud er målet at type bolig kan endres etter hvert som ønsker og boevne endres hos den rusmiddelavhengige. Kommunen er bevisst på bruken av de ulike typene bosted, inkludert hybelhus, og definerer ikke hybelhus som varige boliger. I tillegg er det sentralt at beboerne får oppfølging etter individuelle behov, og hybelhus må ha (og har) bemanning.

Forslag 22: Åpne for et tidsbegrenset forsøksprosjekt der behandling med heroin inkluderes i LAR.

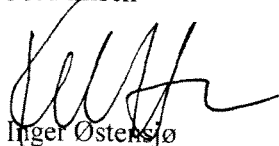
I fagmiljøene som følger opp rusmiddelmisbrukere i Stavanger kommune, er det skepsis i forhold til å åpne for heroin. Man frykter at de strenge inntakskriteriene som blir forespeilet ved et eventuelt forsøksprosjekt, blir liberalisert, slik som man har erfart med inntakskriteriene til LAR. Det kan diskuteres om midlene prioriteres rett ved å trappe opp behandling med legemidler når man alternativt kunne satset mer på behandling uten legemidler, blant annet flere

institusjonsplasser, tettere oppfølging i bolig og flere tilpassede aktivitetstilbud. Signaleffekten til andre rusmiddelmissbrukere ved å gi heroin på resept bør heller ikke undervurderes.

Stavanger kommune ser samtidig at å åpne for heroin i LAR trolig vil gi et verdig tilbud til en gruppe heroinmissbrukere som i dag ikke har et godt nok tilbud. I den grad inkludering av heroin i LAR kan bidra til å få en gruppe narkotikaavhengige ut av det illegale markedet, kan det være et positivt tiltak. Stavanger kommune ser også det positive i å bidra til en verdigere livssituasjon for de tyngste og sykeste heroinavhengige.

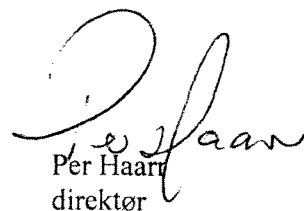
Dersom et tidsbegrenset forsøksprosjekt iverksettes, er Stavanger kommune av den oppfatning at dette prosjektet må være en forskningsbasert utprøving med tett oppfølging og evaluering, for å innhente ny kunnskap. Prosjektet må ha klart definerte tidsrammer, plan for systematisk og grundig evaluering ut fra på forhånd avklarte evalueringskriterier, samt at evalueringen må gi klare anbefalinger i forhold til en eventuell fast inkludering av heroin i LAR.

Med hilsen

Inger Østersjø
rådmann

hr

Per Haart
direktør

Ingvild Hauge Byberg
saksbehandler